

Е Л А Б О Р А Т

О МРЕЖИ ЈАВНИХ ОСНОВНИХ ШКОЛА
СА СЕДИШТЕМ НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ БАЧ

САДРЖАЈ

1.	УВОД	1
2.	ПРОФИЛ ОПШТИНЕ БАЧ	2
2.1.	Географски подаци	2
2.2.	Демографски подаци	3
2.3.	Стање привреде и перспектива економског развоја	5
2.4.	Локалне традиције и установе културе, уметности и спорта	6
3.	УСТАНОВЕ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА	8
3.1.	Историјски осврт на развој образовања у општини Бач	8
3.2.	Приказ мреже јавних основних школа	9
3.3.	Просторни распоред и међусобна удаљеност основних школа	10
3.4.	Уписна подручја основних школа	11
3.5.	Анализа кретања броја ученика првог разреда, укупног броја ученика и броја одељења у претходних пет школских година (2014/2015-2017/2018)	11
3.6.	Анализа просторних и кадровских капацитета јавних основних школа	12
4.	ПЛАН РАЗВОЈА МРЕЖЕ ЈАВНИХ ОСНОВНИХ ШКОЛА	13
4.1.	Број рођене деце и број ученика првог разреда	13
5.	ЗАКЉУЧАК	14

1. УВОД

Правни основ израде Елабората о мрежи јавних основних школа са седиштем на територији општине Бач садржан је у одредбама члана 104. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник Републике Србије“ број 88/2017 и 27/2018 – др. закони), члана 3. Уредбе о критеријумима за доношење акта о мрежи јавних предшколских установа и акта о мрежи јавних основних школа („Службени гласник Републике Србије“ број 21/2018) као и члана 40. став 1. тачка 7. Статута општине Бач („Службени лист општине Бач“ број 1/2015 – пречишћен текст, 19/2017 и 31/2017).

Одредбом члана 104. Закона о основама система образовања и васпитања прописано је, између осталог, да се број и просторни распоред јавних установа према врсти и структури планира актом о мрежи установа, који доноси скупштина јединице локалне самоуправе, на основу критеријума које утврди Влада Републике Србије. Такође, прописано је и да у јединици локалне самоуправе у којој је у службеној употреби и језик и писмо националне мањине, односно, у којој се образовно – васпитни рад изводи на језику и писму националне мањине, овај акт се доноси уз претходно прибављено мишљење националног савета националне мањине чији је језик и писмо у службеној употреби, односно, чији се језик и писмо користи у образовно - васпитном раду.

Одредбом члана 3. Уредбе о критеријумима за доношење акта о мрежи јавних предшколских установа и акта о мрежи јавних основних школа, коју је донела Влада Републике Србије, прописано су критеријуми на основу којих се утврђује број и просторни распоред основних школа, према врсти и структури.

Поступајући у складу са овим законским прописима, председник општине Бач је дана 15.11.2018. године донео Решење о формирању Радног тима за израду Елабората за припрему Одлуке о мрежи јавних основних школа на територији општине Бач под бројем 020-4-335/2018-III. У Радни тим су именовани:

1. ДАЈАНА МАКСИМОВИЋ, представник Актива директора основних школа, за председника;
2. НАТАША БУДИЋ, представник Општинске управе Бач, за члана;
3. ЛЕЛА МИЛИНОВИЋ, представник Општинског већа општине Бач, за члана;
4. АЛЕКСАНДРА БЕРИЋ, директор Основне школе „Алекса Шантић“ Вајска, за члана;
5. БИЉАНА БИЈЕЛИЋ, секретар Основне школе „Вук Караџић“ Бач, за члана;
6. КАТАРИНА ВРАБЧЕЊАК, директор Основне школе „Јан Колар“ Селенча, за члана;
7. ДРАГАН МЕДИЋ, директор Основне школе „Иво Лола Рибар“ Плавна, за члана;
8. ЉИЉАНА НОНКОВИЋ, директор Основне школе „Моша Пијаде“ Бачко Ново Село, за члана;

Радни тим је радио у седницама, са задатком прикупљања података за сачињавање Елабората и утврђивања предлога Одлуке о мрежи јавних основних школана територији општине Бач. Конкретније, циљ израде овог Елабората јесте стручна и информациона подлога за доношење Одлуке о мрежи јавних основних школа. У раду, Радни тим је прикупљао податке из документације и архива самих школа, из службених евиденција Општинске управе Бач (свих одељења у оквиру Општинске управе), као и из Привредне

коморе Војводине, Републичког завода за статистику, као и других институција. Подаци су од ових извора добијани на основу усмених захтева, и Радни тим је имао пуну сарадњу са свим релевантним институцијама при изради овог акта.

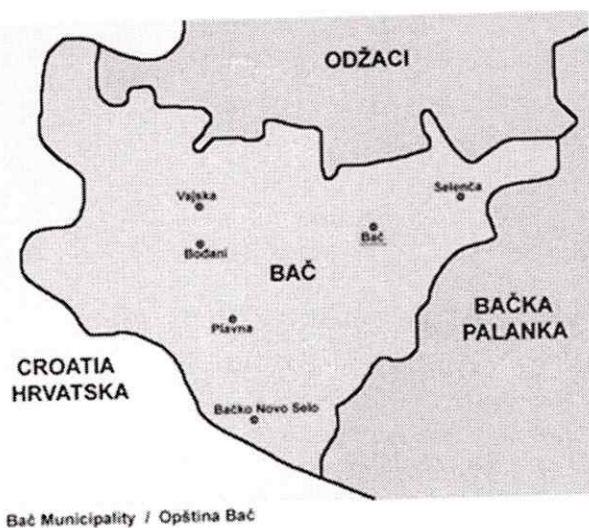
Елаборат садржи кратак опис профила општине Бач, као јединице самоуправе, са њеним географским, демографским и економским карактеристикама, уз опис локалне традиције у установама културе, уметности и спорта. Такође, Елаборат се бави и историјатом основног образовања у општини Бач, приказује постојећу мрежу основних школа са њиховим уписним подручјем, просторним распоредом и међусобном удаљеношћу. Анализира се кретање броја ученика првог разреда за одређени период, као и постојећи просторни и кадровски капацитети. На основу ових података, Елаборат даље образлаже план развоја мреже основних школа на основу података о броју рођене деце и о броју ученика првог разреда. На основу свих ових података, приказују се главни закључци извршене анализе и утврђује предлог Одлуке о мрежи јавних основних школа на територији општине Бач.

2. ПРОФИЛ ОПШТИНЕ БАЧ

2.1. Географски подаци

Општина Бач се налази у Аутономној покрајини Војводини, у југозападном делу Бачке. Лоцирана је у Јужнобачком управном округу. Заузима површину од 365 км², од чега на пољопривредну површину отпада око 27.000 хектара, а на шумску око 3.100 хектара.

Подручје општине Бач се налази између општина Бачка Паланка и Оџаци, док се са друге стране Дунава налази Република Хрватска, град Вуковар.

Седиште општине је Бач, удаљен 62 километра од Новог Сада, 140 километара од Београда и 120 километара од Суботице. Бач је редовним аутобуским линијама повезан са овим центрима.

Сва насеља су повезана са центром општине, са Бачом, асфалтираним путевима регионалне и локалне важности, док су насељено место Плавна и насељено место Бођани повезани посебним локалним путем, као и насељено место Бођани и насељено место Вајска.

Посебна географска специфичност је чињеница да се општина Бач дужином од 43 километра граничи са Републиком Хрватском, са Вуковарско – сремском жупанијом, и то током реке Дунав.

2.2. Демографски подаци

По подацима из 2011. године у општини је живело 14.405 становника. Општина се састоји од шест насеља, са следећим бројем становника (подаци из 2011. године):

- Бач, центар општине, са 5.673 становника;
- Бачко Ново Село, са 1.113 становника;
- Бођани, са 1.030 становника;
- Вајска, са 2.975 становника;
- Плавна, са 1.308 становника;
- Селенча, са 3.193 становника;

Историјски посматрано, сва насеља у општини су рано формирана. Словени, нпр., на овим просторима живе од 6. века, а крајем 9. века досељавају се Мађари, који оснивају и своју државу. После велике сеобе Срба под Арсенијем Чарнојевићем становништво на територији данашње општине чине углавном Срби и Хрвати (Шокци). У периоду када је Аустроугарска монархија доминирала, насељавају се и Мађари и Немци. Први покушаји насељавања Словака у околину Бача датира из 1760. године, и убрзо након досељавања ова етничка група оснива своје насеље, Селенчу. Након другог светског рата велики проценат Немаца и Мађара напушта Војводину, и на подручје општине насељавају се колонисти, углавном из Босне и Херцеговине (Босански Нови, Кључ, Мркоњић Град, итд.). Специфичност колонизације након другог светског рата која се односи на општину Бач јесте чињеница да су у Бачком Новом Селу, насељеном месту у општини, колонизирани Бошњаци (муслимани), и да је то једино место у Војводини где је колонизирана ова етничка група.

По подацима из пописа становништва 2011. године, у општини је, по националној припадности, регистровано:

- Срба – 6750;
- Словака – 2845;
- Хрвата – 1209;
- Мађара – 958;
- Рома – 764;
- Румуна – 304;
- Муслимана – 171;
- Немаца – 92;
- Југословена – 87;

- Украјинаца – 82;
- Црногораца – 45;
- Бошњака – 40;
- Русина – 15;
- Македонаца – 15;
- Руса – 14;
- Албанаца – 6;
- Буњеваца – 5;
- Словенаца – 4;
- Изјашњени по регионалној припадности – 148;
- Нису се изјаснили – 723;
- Осталих – 87;
- Непознато – 41;

Што се полне структуре становништва тиче, у 2011. години у општини Бач је живело 7.141 становник мушког пола и 7.264 становница женског пола. У центру општине, у Бачу, од 5.399 становника, 2.662 је мушког, а 2.737 женског пола, док је у сеоским срединама, од укупно 9.006 становника 4.479 мушког, а 4.527 женског пола. Старосну структуру карактерише средња старосна категорија (30-40 година) као најзаступљенија, и индекс старења од 97,92 (однос становништва старијег од 60 у односу на становништво млађе од 19 година), што представља виши индекс у односу на Војводину (94,72). Релативно неповољна је и образовна структура, јер је чак 7% становништва без школске спреме, а свега 5% са вишим и високим образовањем. Највеће учешће има сегмент средње образованог становништва, 34%.

Природни прираштај је негативан дужи низ година, са тенденцијом пада. Општину карактерише пад броја становника, који је у периоду од 2002. до 2008. године по просечној стопи износио 1%, као и негативнији природни прираштај у односу на просек Војводине (-8,2 на 1.000 становника), као и знатно мања густина насељености (44 становника /км²) у односу на просек Војводине. Становништво највише мигрира у Нови Сад, као центар округа, али је последњих година присутан раст миграције у иностранство. Основни разлог је економски (посао). При миграцији у иностранство деца остају код кућа, настављају школу, с тим да један проценат деце такође са својим породицама после одређеног времена одлази у иностранство.

У школској 2016/2017 години Основну школу „Вук Караџић“ у Бачу уписало је 364 ученика, колико их је и завршило школску годину. У школској 2017/2018 години ову школу је уписало 350 ученика, колико их је и завршило школску годину. Дакле, број исписаних и број уписаних ученика током школске године се подударао.

У школској 2016/2017 години Основну школу „Моша Пијаде“ у Бачком Новом Селу уписало је 45 ученика, колико их је и завршило школску годину. У школској 2017/2018 години ову школу је уписало 43 ученика, колико их је и завршило школску годину.

У школској 2016/2017 години Основну школу „Алекса Шантић“ у Вајској уписало је 302 ученика, док је школску годину завршило 300 ученика. У школској 2017/2018 години ову школу је уписало 289 ученика, а школску годину је завршило 284 ученика.

У школској 2016/2017 години Основну школу „Иво Лола Рибар“ у Плавни уписало је 91 ученик, и исти број је и завршио ову школску годину. У школској 2017/2018 години ову школу је уписало 86 ученика, колико их је и завршило школску годину.

У школској 2016/2017 години Основну школу „Јан Колар“ у Селенчи уписало је 228 ученика, док је школску годину завршило 224 ученика. У школској 2017/2018 години ову школу је уписало 217 ученика, колико их је и завршило школску годину.

2.3. Стање привреде и перспектива економског развоја

Основна привредна делатност у општини је пољопривреда, и на њој наслоњена агроиндустрија. Индустријска производња је последњих петнаест година у стагнацији. Грађевинарство, трговина и угоститељство, као гране привреде, играју запаженију улогу.

Основна грана пољопривредне делатности у општини је ратарство. У циљу интензивног коришћења обрадивог пољопривредног земљишта у приватном и државном власништву. Традиционално су заступљене културе кукуруза, пшенице, соје, шећерне репе, итд. У последњих неколико година све већи број пољопривредних газдинстава се опредељује за производњу јагода и малина, и ови произвођачи се почињу удруживати у посебну задругу. Пољопривредна производња се одвија на површини од 14.000 хектара у приватном власништву, и на површини од око 10.000 хектара у државној својини.

На територији послује око 380 предузећа (предузетници и привредна друштва), јавне установе и пољопривредне задруге. Од значајнијих предузећа у области пољопривреде и прехране истиче се „Здраво органик“ из Селенче, „Лабудњача“ из Вајске, „Перутнина Птуј“ из Вајске. Из области грађевинарства, занатства и услуга истиче се МИ „Арма“ Бач, „Електрик“ Бач, „Ферит“ Бач, „Слован прогрес“ Селенча, а у области дрвопрерађивачке индустрије „Тектона“ Бач и друге мање пилане. У области енергетике у општини послује „Енергрин“ Бођани, који производи огревни пелет као и „Агроенерџи“ Бач.

Метална индустрија у општини је деценијама имала важну улогу у развоју привреде. Као водеће предузеће у металној индустрији општине издваја се компанија за обраду бетонског гвожђа, прераду и топловање жице, која поседује и капацитете за производњу арматурне мреже, оградних система, металних палета, и сл. Предузеће је заинтересовано за сваки вид заједничког улагања и за проширење капацитета.

Општина Бач је се на пољу енергетике развија путем новоизграђене електране на био масу у оквиру когенеративног гасног постројења стационираног у индустријској зони у Бачу. Постојење се тренутно састоји од три мини електране, појединачне снаге 650 KW, намењених за производњу струје од био масе. Ова инвестиција се спроводи фазно, узимајући у обзир повећање капацитета којем ће допринети изградња још једн мини електране у будућем периоду.

У области енергетике, инфраструктурно је развијена и фирма „Energreen“ ДОО Бођани која је својим пословањем усмерена на развој, производњу и дистрибуцију пелета-високоенергетског еколошког горива и брикета. Предузеће поседује опрему за израду биомасе и магацин за готову робу. Погон у Бођанима заузима површину од 5500 м², а

годишња производња пелета достиже до 8760 тона, а брикета 7500 тона. Поседује сертификат ЈУС ИСО 9001. Уз искуство и квалитет који пружа убраја се у сам врх произвођача брикета и пелета у нашем региону.

Општина располаже комплетно инфраструктурно опремљеном индустријском зоном која је магистралним путевима повезана са Новим Садом, Сомбором, Суботицом, граничним прелазима према Хрватској и Мађарској, али и другим центрима од значаја за пласман робе на тржиште у региону. Површина коју обухвата индустријска зона износи 12,2262 хектара и тренутно се у оквиру ње налази слободних 6 парцела укупне површине од 1,4579 хектара. Површине појединачних парцела крећу се од 0,2 до 0,6 хектара. Парцеле се могу груписати, те се спајањем више парцела може добити већа површина, зависно од потреба инвеститора. Преостале слободне парцеле у зони се могу отуђити по цени од 100 динара по метру квадратном, а свака парцела поседује планску документацију која омогућава инвеститорима несметани почетак радова на изградњи производних објеката. Једна од погодности које је Општина обезбедила за инвеститоре је подстицај у виду ослобађања од плаћања доприноса за уређење грађевинског земљишта за оне који на парцелама у радној зони буду изградили производне и складишне капацитете.

У непосредној близини поменуте комплетно опремљене индустријске зоне у Бачу, налази се радна зона "Ристовача" укупне површине 32 хектара, која у целини може да се изда потенцијалном инвеститору. Поред наведеног, Општина располаже са радним зонама које се налазе у потезима Бачко Ново Село, Вајска, Плавна, Бојани, а које би се могле окарактерисати као потенцијали за даље уређење, с обзиром да Општина Бач у предстојећем периоду планира да изради план детаљне регулације радних зона, како би се исте поделиле на више појединачних парцела, инфраструктурно опремиле и учиниле атрактивнијим за потенцијалне инвеститоре.

2.4. Локалне традиције и установе културе, уметности и спорта

Историја насељеног места Бач датира још из бронзаног доба. Археолошке ископине на локалитетима у општини показују да је овде некад постојала већа римска насеобина, страдала услед насртаја варвара. У сваком случају, древни град Бач дао је име читавој регији – Бачка. Први трагови у писаним изворима о Бачу потичу још од римског цара Јустинијана, који овај град помиње у свом писму из 535. године.

Захваљујући богатом историјском наслеђу, као и разноликој националној структури бивших и садашњих становника, општина Бач има запажену културну, уметничку и спортску традицију.

Према Просторном плану општине, на њеној територији се налазе следеће заштићене природне вредности:

- споменик природе „Шимшир“ у Плавни;
- део специјалног резервата природе „Карађорђево“;
- локалитети Врањак и Гувниште који су под III степеном заштите;

- подручја станишта ретких птица, која су стављена под заштиту Уредбом о заштити природних реткости, који обухватају локалитете рибњака у Бачу, बारे Делалуша, шуме Ристовача, Новоселског рита, Бођанске шуме, аде Киртош, итд;

Према Просторном плану на територији општине налазе се следеће заштићене културне вредности:

- просторно културно – историјске целине:
 1. „Бачка тврђава“ са подграђем;
 2. Центар Бачког Новог Села;
 3. Циганска махала у Вајској;
- Знаменита места:
 1. Црква Светог тројства;
 2. Споменик двестогодишњици досељавања Немаца;
- Споменици културе:
 1. Фрањевачки самостан у Бачу;
 2. Римокатоличка црква Св. Апостола Петра;
 3. Жупни двор;
 4. Капела Светог Антуна Пустињака;
 5. Самостан женског реда;
 6. Остаци турског купатила;
 7. Стара школа;
 8. Кућа са крупаром;
 9. Кућа Мартина Гута;
 10. Летњиковац у Бачком Новом Селу;
 11. Манастирска црква, животопис и иконостас Бођани;
 12. Археолошки локалитет Циглана у Плави;
 13. Римокатоличка црква са сликом Свете тројице у Селенчи;
 14. Евангелистичка црква у Селенчи;

Осим горе наведеног, на подручју општине се налази и неколико археолошких налазишта, који буде интересовање стручњака из целог света.

Општина располаже богатом културном баштином. Најзаступљенији су фолклорно и народно стваралаштво, библиотечка делатност, певачке групе и хорови, у мањој мери то је ликовно, драмско и рецитаторско стваралаштво.

Установе, удружења и организације које се баве културном делатношћу су:

- Народна библиотека „Вук Караџић“ Бач;
- Фонд за очување културне и историјске баштине „Векови Бача“ Бач;
- Одељење Ниже музичке школе „Стеван Христић“ Бачка Паланка у Бачу;
- Културно уметничка друштва по насељеним местима;
- Удружења жена по насељеним местима;
- Омладинска удружења;
- Удружења за очување традиције припадника националних мањина;
- Хорови и певачке групе;

Омладина у општини традиционално се окупља око спортских клубова у више спортова. То су пре свега фудбал, затим одбојка, карате и остали борилачки спортови, рукомет,

спортови снаге, екстремни спортови, спортски лов и риболов, спортско голубарство, шах, стони тенис, мото спорт, кошарка, боћање и сл. Регистровано је 36 спортских удружења, од којих 27 клубова чине чланови Спортског савеза општине. У развоју и пропагирању спорта код младих и рекреативног бављења спортом велику улогу има Установа за спорт и рекреацију „Бачка тврђава“ Бач, у оквиру које делује нова спортска хала са пратећим садржајима.

3. УСТАНОВЕ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

3.1. Историјски осврт на развој образовања у општини Бач

Основно образовање на територији општине реализује се у укупно пет основних школа, и то:

- Основна школа „Вук Караџић“ Бач;
- Основна школа „Моша Пијаде“ Бачко Ново Село;
- Основна школа „Алекса Шантић“ Вајска;
- Основна школа „Иво Лола Рибар“ Плавна;
- Основна школа „Јан Колар“ Селенча;

Основна школа „Вук Караџић“ Бач основана је 1756. године, и била је прва школа за грађане нижег порекла, односно, прва грађанска верска школа на широј територији општине. Прва зграда која је наменски грађена за потребе школе датира из 1876. године, и у њој се настава одвијала све до 1972. године, дакле, пуних 96 година. У овом објекту постојала је, поред школских, и посебна учионица за забавиште. Настава се изводила на српском (српскохрватском), мађарском и немачком језику. Школа је радила у оквиру простора католичке цркве. Након другог светског рата врата школе постају отворена за сву децу и за све грађане. Школа је тада уписана у посебан судски регистар, дакле, регистрована је на основу Акта о оснивању који је донео Срески народни одбор Оаци под бројем 10089/46 од 19.09.1946. године. Тада је и добила име по реформатору српског језика, Вуку Караџићу. Од 1972. године школа је пресељена у новоизграђени објекат, у којем и данас ради. Настава се изводи на српском језику.

Основна школа „Моша Пијаде“ Бачко Ново Село основана је почетком 18. века. Прве просторије које је школа користила налазиле су се поред католичке цркве. Настава је извођена на немачком језику, обзиром да су село у том периоду највише насељавали Немци. Тек 1921. године школа је постала државна, а не верска, па се у њој настава одвијала, поред немачког, и на српском језику, јер је уписивано и једно одељење са српском децом. Након другог светског рата школа добија данашње име, по револуционару Моши Пијаде, и наставу одржава на српском језику, уз упис једног одељења на мађарском језику. Почетком 60.-тих година школа је имала 17 учитеља и наставника, 16 учионица и око 500 деце. У школској 1982/1983 години ова школа је проглашена за једну од 6 најуређенијих школа на територији Војводине, иако је у том периоду радила у старој школској згради. Нова школска зграда саграђена је 2000. године, а 2009. године јој је дограђена фискултурна сала. Школска зграда има 10 учионица, изводи се кабинетска настава, ученици уче два страна језика (енглески и немачки). У

сваком случају, ради се о школи са богатом традицијом. Ту треба истаћи и чињеницу да се у школском дворишту налазе остаци дворца породица Христић и Фриц, које су на тој локацији још 1900. године подигле велелепно здање, које је након другог светског рата добило данашњи изглед, као плод накнадних адаптација. Дворац се састајао из два дела, један је припадао јеврејској породици Фриц, а други српској породици Христић. Дворац се користио као школа до изградње нове школске зграде. Иначе, ради се о простору за који се планира рестаурација и промена намене у туристичке сврхе.

Основна школа „Алекса Шантић“ Вајска почела је да ради крајем 18. века, и прва школска зграда се налазила у згради старог жупанијског двора. Покретачи и оснивачи школе били су фрањевци из Бача. Године 1803. саграђена је нова зграда на месту жупног двора, која није наменски грађена за школу, али се поред своје основне намене – жупни двор, користила и за школу. У овој згради настава се одвијала до 1823. године, када је изграђена нова школска зграда, која је радила све до велике поплаве Дунава, 1926. године, када је већи део зграде срушен поплавом. Тада је једна стара зграда у селу адаптирана за потребе школе. Након другог светског рата, 1945. године школа је радила у згради доктора Ненадовића, где су ученици похађали и нижу гимназију. Након тога прераста у потпуну осмогодишњу школу, која се проширује на још једну зграду, због већег броја деце која су је похађала. У истом периоду једна учионица је била адаптирана за потребе забавишта. 1965. године ову школу је похађало 1.200 ученика. Школа од поплаве која је била 1965. године ради и у издвојеном одељењу у Бођанима. Нова школска зграда у Вајској почела је са радом у школској 1982/1983 години, иста поседује фискултурну салу, кабинете, учионице, кухињу са трпезаријом и остале пратеће објекта.

Основна школа под именом „Иво Лола Рибар“ Плавна основана је 1946. године. Пре тога, прва школска зграда у овом насељеном месту зидана је у главној сеоској улици још 1860. године, а након тога, друга зграда је зидана 1904. године. Ови објекти који се још увек налазе на локацијама у самом центру села су у добром стању, али се не користе у школске сврхе од 1990. године, када је изграђена нова зграда које поседује све неопходне пратеће објекте за рад. У 1996. године изграђена је и нова сала за физичко васпитање у склопу саме школске зграде. У Плавни се у периоду од 1920. године до 1930. године населио одређен број руских емиграната са породицама (белогардејци). Ова руска емиграција је основала и своју посебну руску школу „Николајево“, која је постојала све до 1942. године, када је зграда уништена у поплави. Од тада до данас постоји једна школа и саживот свих нација и националних мањина у овом месту, где је већинско становништво хрватске националности. У просторијама школе обавља се и делатност предшколске установе.

Основношколско образовање и васпитање у Селенчи одвија се у оквиру Основне школе „Јан Колар“. Иначе, почеци васпитно – образовног рада датирају још из 1768. године. Школске 1955/1956 године своје основношколско образовање и васпитање у овој школи завршава прва генерација ученика. Настава се у школи одувек одвијала на словачком језику, поред којег ученици уче и српски, као нематерњи језик, и енглески и немачки. Такође, пружена је могућност ученика да уче и ромски језик са елементима националне културе. Школа ради у релативно новој згради са свим пратећим садржајима.

3.2. Приказ мреже јавних основних школа

Основношколско образовање и васпитање у општини Бач обавља се у пет основних школа, и то:

У Основној школи „Вук Караџић“ у Бачу, улица Школска број 1. Школу у школској 2018/2019 години похађа 351 ученик у 16 одељења. Настава се одвија од првог до осмог разреда, на српском језику. Као изборни програм једна група ученика похађа из матерњег језика са елементима националне културе словачки и мађарски језик.

Основна школа „Јан Колар“ у Селенчи, улица Вајанскехо број 1, ради у школској 2018/2019 години са уписних 192 ученика у 14 одељења, од првог до осмог разреда. Настава се обавља на словачком језику, с тим да ученици као изборни програм уче и ромски језик са елементима националне културе.

Основна школа „Алекса Шантић“ у Вајској, улица Маршала Тита број 33, ради у Вајској и са издвојеним одељењем у Бођанима, улица Војвођанска број 1, за ученике од првог до четвртог разреда. Настава се у Вајској одвија на српском језику, с тим да се као изборни програм уче и хрватски и румунски језик са елементима националне културе. У издвојеном одељењу у Бођанима настава се одвија на српском језику. У школу је у школској 2018/2019 години уписано укупно 272 ученика који наставу похађају у 16 одељења, од првог до осмог разреда.

Основна школа „Иво Лола Рибар“ Плавна, улица Маршала Тита број 48, у школску 2018/2019 годину ушла је са 70 уписане деце у 7 одељења, од првог до осмог разреда. Настава се одвија на српском језику, с тим да се као изборни програм учи и хрватски језик са елементима националне културе.

У Основној школи „Моша Пијаде“ Бачко Ново Село, улица Вука Караџића број 4, у школској 2018/2019 години уписано је 38 ученика који наставу похађају у укупно 6 одељења, од првог до осмог разреда. Настава се изводи на српском језику.

3.3. Просторни распоред и међусобна удаљеност основних школа

Све јавне основне школе на територији општине Бач лоциране су у насељеним местима и просторно обухватају територију месне заједнице, осим Основне школе „Алекса Шантић“ Вајска, која ради на територији Месне заједнице Вајска и на територији Месне заједнице Бођани.

Најближа Основној школи „Вук Караџић“ Бач, као највећој школи на територији општине, је Основна школа „Јан Колар“ Селенча, која је лоцирана на удаљености од 7 километара. Остале школе су лоциране од школе у Бачу на следећој удаљености: школа у Бачком Новом Селу на удаљености од 13,6 километара, школа у Вајској на удаљености од 15,6 километара и школа у Плавни на удаљености од 11,6 километара.

Међусобно најближе лоциране су следеће школе: школа у Вајској и школа у Плавни се налазе на међусобној удаљености од 8 километара, а школа у Плавни и школа у Бачком Новом Селу су међусобно удаљене 12 километара.

3.4. Уписна подручја основних школа

Уписна подручја јавних основних школа на територији општине Бач подударају се са територијалном поделом општине на месне заједнице. У сваку од основних школа уписују деца која имају пребивалиште, односно, боравиште на територији конкретне месне заједнице, осим деце која имају пребивалиште, односно, боравиште на територији Месне заједнице Бођани која се уписују у Основну школу „Алекса Шантић“ Вајска.

3.5. Анализа кретања броја ученика првог разреда, укупног броја ученика и броја одељења у претходних пет школских година (од школске 2014/2015 до школске 2017/2018 године)

Кретање броја ученика првог разреда по основним школама за изабрани период је следеће:

школска година	ОШ „Вук Караџић“ Бач	ОШ „Моша Пијаде, Б.Н.Село	ОШ „Алекса Шантић“ Вајска	ОШ „Иво Лола Рибар“ Плавна	ОШ „Јан Колар“ Селенча
2014/2015	38	7	35	8	28
2015/2016	49	6	31	7	22
2016/2017	56	4	45	8	27
2017/2018	32	4	31	8	27
2018/2019	49	1	30	5	21

На основу ових података може се утврдити да се број ученика који уписују први разред основне школе у свим установама током датог петогодишњег периода креће у оквиру просека, без значајнијих одступања у позитивном или негативном смислу.

Кретање укупног броја ученика и укупног броја одељења по свакој основној школи за изабрани период је следеће:

школска година	ОШ „Вук Караџић“ Бач	ОШ „Моша Пијаде, Б.Н.Село	ОШ „Алекса Шантић“ Вајска	ОШ „Иво Лола Рибар“ Плавна	ОШ „Јан Колар“ Селенча
	број ученика	број ученика	број ученика	број ученика	број ученика
	број одељења	број одељења	број одељења	број одељења	број одељења
2014/2015	357	50	316	85	240
	16	6	16	8	17
2015/2016	360	50	313	81	231
	16	6	16	8	17
2016/2017	366	45	302	91	224
	16	6	16	8	16
2017/2018	349	43	289	86	217
	16	6	16	8	16
2018/2019	351	38	272	70	192
	16	6	16	8	14

На основу ових података може се закључити се да број ученика у датом временском континуитету креће у оквиру просека, са падом у Основној школи „Јан Колар“ у Селенчи, где се у школској 2018/2019 години уписало 25 деце мање него у претходној школској години, што је значило и смањење броја одељења, са 16 на 14 одељења.

Што се тиче обухвата ученика припремним предшколским програмом, као делом обавезног осигурања, истичемо да је територији општине свој деци одговарајућег узраста омогућен упис и похађање овог програма, што се и реализује. Одступања су појединачна и занемарљива. Исто се може констатовати и код уписа и похађања прве и наредних година у основној школи.

3.6. Анализа просторних и кадровских капацитета јавних основних школа

Све основне школе на територији општине Бач раде у наменским просторима. Поседују кабинете и сале за физкултурно образовање, осим издвојеног одељења Основне школе „Алекса Шантић“ Вајска које ради у Бођанима, и где наставу похађају ученици од првог до четвртог разреда. Школе поседују и своја школска дворишта. Површински, одговарају потребама.

Што се тиче кадровског капацитета, констатује се следеће:

- Основна школа „Вук Караџић“ Бач – укупно запослено 49 радника, од ког броја 33 запослена је наставни кадар. Од наставног кадра, 10 обавља послове наставника разредне наставе, са по 100% норме (8 наставника разредне наставе и 2 наставника разредне наставе у продуженом боравку). Двоје запослених обављају послове наставника грађанског васпитања са по 10% норме, један запослени је наставник верске наставе католички вјеронаук са 10% норме, а двоје запослених су наставници матерњег језика са елементима националне културе (словачки и мађарски језик). Остали запослени обављају наставну делатност при чему норму испуњавају од 40% до 111%. Што се тиче административног особља и стручних сарадника, школа има запослених 5 радника, и то директора, секретара, педагога и шефа рачуноводства са 100% норме и једног административно – финансијског радника са 50% норме. На месту библиотекара је двоје запослених из редова наставног особља, и то наставник српског језика са нормом у библиотеци од 11,11% и наставник енглеског језика са нормом у библиотеци од 38,89%. У школи је запослено и 11 радника на пословима помоћно техничког особља, са 100% норме.
- Основна школа „Моша Пијаде“ Бачко Ново Село – укупно запослено 29 радника, од ког броја је 18 запослених наставни кадар. Од наставног кадра, двоје запослених обавља послове наставника разредне наставе, и то у комбинованим одељењима. Остали запослени обављају наставну делатност при чему норму испуњавају од 10% до 94,44% (изузетак наставник српског језика). У највећем броју случајева наставни кадар у овој школи норму испуњава са 10, 20, 35 до 45%. Поред наставног кадра, у администрацији школе запослено је 4 радника, и то директор школе са 100% норме, и књиговођа, секретар и педагог школе, са 50%

норме. Школа запошљава и 7 запослених као помоћно – техничко особље, са 35 до 100% норме.

- Основна школа „Алекса Шантић“ Вајска – укупно запослено 47 радника, од ког броја је 31 запослен као наставно особље (три наставника допуњују норму у библиотеци). Наставно особље норму испуњава од 15% до 106%. Поред наставног кадра, у администрацији школе је запослено 5 радника, и то директор школе, секретар, педагог и обрачунски радник са 100% норме, и административни радник са 50% норме. Као помоћно техничко особље у школи је запослено 10 радника, са нормом од 50% до 100%. Део запослених као помоћно техничко особље ангажовано је и у издвојеном одељењу школе у Бођанима.
- Основна школа „Иво Лола Рибар“ Плавна – укупно запослено 28 радника, од ког броја је 18 запослено као наставно особље. Поред наставног кадра, у администрацији школе је запослено 4 радника, директор, педагог, секретар и шеф рачуноводства. Као помоћно техничко особље у школи је запослено 6 радника.
- Основна школа „Јан Колар“ Селенча – укупно запослено 44 радника, од ког броја је 31 запослен као наставно особље (8 у разредној настави и 23 у предметној настави). Проценат ангажовања наставног особља је од 10% до 102%. Поред наставног кадра, у администрацији школе је запослено 5 радника, и то директор школе и психолог са 100% норме, секретар и шеф рачуноводства са по 50% норме, и библиотекар са 50% норме. Као помоћно техничко особље у школи је запослено 8 радника (6 на неодређено и 2 на одређено време).

На основу горе наведених података који се тичу како просторних тако и кадровских капацитета појединих школа, може се закључити да све школе раде у одговарајућим просторијама. Такође, закључује се да број административног и помоћно – техничког особља варира, зависно од величине школе. У том смислу би и евентуална измена постојеће мреже јавних основних школа у општини значила само смањење административног особља (директора и осталих административних радника).

4. ПЛАН РАЗВОЈА МРЕЖЕ ЈАВНИХ ОСНОВНИХ ШКОЛА

4.1. Број рођене деце и број ученика првог разреда

Број рођене деце и број ученика првог разреда у општини Бач у одређеним годинама утврђен је на основу података матичних служби, података из Дома здравља Бач и Републичког завода за статистику. Из података о укупном броју уписаних ученика првог разреда, са временским померањем од седам година, уочава се однос броја рођене деце и броја деце која касније бивају уписана у школе у целој општини. Мада се овде ради о релативно грубим проценама, исти подаци нам пружају одређене показатеље из којих се могу извући и показатељи о миграционим кретањима након рођења, а пре уписа у основну школу. Такође, може се рећи да су процене грубе и из разлога што поједина деца

уписују први разред основне школе у години у којој немају пуних седам, него шест година живота, што могу на основу важећих законских прописа, под одређеним условима.

Доле наведени подаци односе се на целу општину Бач.

р/б	година рођења	број рођене деце	школска година	број уписане деце у први разред
1	2006.	120	2013/2014	102
2	2007.	103	2014/2015	97
3	2008.	116	2015/2016	92
4	2009.	112	2016/2017	101
5	2010.	99	2017/2018	112

На основу ових података видљиво је да је број деце која се уписују у први разред основних школа на територији општине са 7 година живота мањи од броја рођене деце у датој генерацији. Овај тренд смањења је видљив све до 2010. године, када долази до повећања. Ово је последица миграције становништва, пре свега у градове, а потом и у иностранство, због лоше економске ситуације.

Надаље, на основу података из матичних служби и података из Дома здравља Бач за период од 2010. године до 2017. године утврђено је да се у општини просечно роди 111 деце, док је за исти период у први разред основних школа у општини уписано просечно 102 деце.

У наредном периоду очекује се да се стање не мења, ни позитивно ни негативно. Стога сматрамо да је оправдан предлог за спајањем две најмање школе у општини у једну.

5. ЗАКЉУЧАК

Критеријуми о мрежи основних школа су, по правилу, прописани подзаконским актима. Ово правило је потврђено и доношењем Стратегије развоја образовања до 2020. године, у којој је прописано да мрежа јавних школа треба да буде рационална и да обезбеђује остваривање једнаког права на доступност образовања и васпитања свим ученицима на одређеном подручју.

У циљу ефикасности постојеће мреже јавних основних школа у општини Бач локална самоуправа је, по упутству и Правилнику, приступила анализи неопходног процеса рационалног, односно, оптималног коришћења простора и других ресурса ових образовних установа на нашој територији. Резултат ове анализе недвосмислено показује да је потребно извршити измену мреже јавних основних школа. Основни циљ овог Елабората јесте да се сагледа и које су размере нерационалног и непотребног трошка у овој делатности, а са друге стране и примена критеријума да основно образовање буде доступно свима, на једнак начин. Предмет Елабората који је сачинила Радна група био је, дакле, утврђивање евентуалних елемената нерационалности унутар мреже основног образовања.

Модел рационализације који се предлаже подразумева укидање статуса правног лица једној школи – Основној школи „Моша Пијаде“ у Бачком Новом Селу и њено припајање Основној школи „Иво Лола Рибар“ у Плавни, уз задржавање школске зграде у циљу извођења наставе за ученике од првог до осмог разреда са пребивалиштем, односно, бораиштем у Бачком Новом Селу. Ученици у школи која губи својство правног лица имају право да наставе започето образовање и васпитање у истом простору, који ће се третирати као издвојено одељење Основне школе „Иво Лола Рибар“ Плавна. Још један од разлога који говори у прилог овог предлога јесте и чињеница да је већи број наставног кадра у ове две школе повезан нормом.

Локална самоуправа ће се максимално трудити да ученици и запослени наставни кадар не буду оштећени приликом припајања другој школи. У сваком случају, приликом утврђивања висине норме наставног кадра, примењиваће се одредбе Закона о основама система образовања и васпитања и Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика.

Како је постојање основних школа у малим срединама од стратешког значаја, постоје изражене потребе да се у свим насељеним местима општине очува могућност пружања основног образовања и васпитања, без путовања ученика у друга места. Све то се омогућава новим предлогом мреже јавних основних школа.

При утврђивању предлога Одлуке о мрежи јавних основних школа на територији општине Бач Радно тело је поред свих горе наведених података узело посебно у обзир и чињеницу да се територија наше општине налази на самој граници Републике Србије и Републике Хрватске, да се насељено место Бачко Ново Село налази на самој обали реке Дунав, која представља границу ове две државе, да се ради о вишенационалном насељу, са већим процентом бошњачког становништва. У школи у овом месту 75% ученика је муслиманске вероисповести.

Осим тога, сматрамо да се у наредном периоду могу очекивати веће и значајније активности локалне самоуправе које имају за циљ ревитализацију свих сеоских подручја на територији општине и то кроз учешће у развојним програмима и пројектима који ће побољшавати економски положај становништва и смањити значајна миграциона кретања која утичу на број деце. На основу свега овога мрежа јавних основних школа, која подразумева њихов број и просторни распоред, прилагођаваће се и мењати у складу са свим тим променама.

РАДНИ ТИМ
ЗА ИЗРАДУ ЕЛАБОРАТА О МРЕЖИ ЈАВНИХ ОСНОВНИХ ШКОЛА
НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ БАЧ

председник
Дајана Максимовић
